

Gazdasági fejlődés

kihívásai és lehetőségei a nemzetközi együttműködések
és európai tapasztalatok összefüggésében

„15 év
a kárpátaljai közgazdász szakma
magyar sikereiért”

„Угорські успіхи
15-ти річної підготовки
закарпатських економістів”

Виклики та перспективи економічного розвитку
в умовах міжнародного співробітництва:
європейський досвід

Nemzetközi gazdaságtudományi konferencia
Міжнародна економічна конференція

BEREGSZÁSZ 6-7. 05. 2016
БЕРЕГОВЕ

к.е.н. Віраг А. Можливості сьогодення щодо диверсифікації імпорту природного газу у Центральній та Східній Європі.....	43
---	----

Сучасний розвиток фінансової та облікової систем

к.е.н., доц. Бачо Р.Й. Сучасні виклики функціонування та основні напрями розвитку ломбардів в Україні.....	45
к.е.н. Береш Марта Б., к.е.н. Доробощ Є. Факторинг як фінансовий інструмент підвищення конкурентоспроможності угорських підприємств	48
д.е.н., проф. Бритченко И.Г., Стойка В.С. Особенности антикризисного управления банковской системой	49
к.е.н., доц. Брехун Н.С. Венчурне фінансування інноваційних підприємств	52
Чопляк І.А. Внутрішній контроль формування статутного капіталу	55
к.е.н., проф. Даньків Й.Я., к.е.н., проф. Остап'юк М.Я., к.е.н., доц. Галушко Н.Й. Вплив аграрної реформи 1848 року в Австро-Угорщині на розвиток бухгалтерського обліку в Західній Україні	57
Фаші Ч. Особливості законодавчого регулювання системи державних фінансів Угорщини	61
к.е.н., доц. Ганусич В.О., к.е.н., доц. Шеверя Я.В., Вереш Є.Й. Роль фінансової звітності в інституційному середовищі.....	63
к.е.н. Гончаренко О.О. Засади теорії фінансового посередництва в системі об'єктів бухгалтерського відображення	66
к.е.н., проф. Когут Ю.М., Когут В.В. Сучасний розвиток фінансової системи України та перспективи її розвитку враховуючи міжнародний досвід.....	70
Лічман А.А. Транспортно-експедиційні операції як об'єкти обліку	72
к.е.н. Макаровиц В.К. Мінімізація ризиків факторингових операцій: обліковий аспект	74
д.е.н., проф. Орлов І.В. Капітал як об'єкт вартісного виміру в бухгалтерському обліку.....	77

**Мінімізація ризиків факторингових операцій:
обліковий аспект**

**A faktoring műveletek kockázatainak minimalizálása:
számviteli vonatkozás**

К.е.н. Макарович В.К.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Ужгород, Україна)

vyktorya.makarovych@uzhnu.edu.ua

В сучасних умовах господарювання бізнесу властива така категорія, як ризик. Ризики – невпевненість в майбутні події, які можуть впливати на досягнення тактичних, стратегічних, фінансових та інших цілей компаній. Сьогодні, ризик став невід'ємною частиною життя, в тому числі і в факторинговому бізнесі. Питання невизначеності та ризиків протягом тривалого часу досліджувалися різними вченими з різних точок зору. За цей час виробилися різноманітні підходи до прогнозування ризиків і захисту від них – це інтегрування ризиків, прагнення їх мінімізувати, запобігти і т.д. Однак проблема створення ефективної системи управління ризиками на мікрорівні набуває все більшої актуальності.

Питання обліково-аналітичного забезпечення управління ризиками розглядалися в працях С.В. Бардаша, І.М. Вигівської, Л.В. Гнилицької, З.В. Гуцайлюка, О.Р. Антишевої, Н.А. Гориславцев, Л.М. Кожині, О.В. Лебедєва, В.А. Черної, О.В. Шевелевої та інших. Вагомий внесок у дослідження теорії, організації та методики бухгалтерського обліку діяльності факторингових компаній здійснили вітчизняні вчені: О.Г. Веренич, І.О. Власова, Т.О. Євлаш, О.М. Кияшко, В.М. Костюченко, О.М. Левченко, Г.В. Мисака, Р.Б. Семенихін, С.Е. Чинахова тощо. Однак, нерозробленість облікового забезпечення факторингового бізнесу в контексті ризик-орієнтованого управління унеможливує контроль за доцільністю здійснення того чи іншого виду факторингу та зумовлює необхідність удосконалення методики бухгалтерського обліку факторингових операцій в умовах ризику.

Для ефективного управління ризиками необхідна всеосяжна інформаційна база. Тільки наявність максимально точною і достовірною інформації дає можливість

приймати оптимальні управлінські рішення щодо зниження ризиків і передбачати поведінку контрагентів. При цьому необхідне співставлення зовнішніх і внутрішніх інформаційних потоків, які акумулюються в бухгалтерському обліку та фінансової звітності.

Кожна зацікавлений зовнішній користувач інформації про діяльність факторингової компанії повинен володіти певними навичками розпізнання наявності або відсутності конкретного виду ризику. Тому дуже важливо знати показники загальної ризикової складової бухгалтерського балансу компанії. Гуров В.С. виділяє наступні показники загальної ризикової складової бухгалтерського балансу²⁹:

- висока концентрація активів в окремих позиціях;
- різке збільшення або скорочення залишків на рахунках запасів, грошових коштів і дебіторської заборгованості;
- уповільнення оборотності поточних активів;
- наявність збитку і дебіторської заборгованості, нереальною для стягнення.

Кожну групу активів і пасивів бухгалтерського балансу можна розглядати як ризикову складову в структурі майна факторингової компанії.

Для забезпечення своєчасного виявлення ризиків, а при їх наявності - не допустити розвитку кризи в факторинговій компанії, доцільно контролювати ризики на основі:

- ✓ достовірної інформації в бухгалтерському обліку та звітності;
- ✓ методики аналізу потенціалу підприємства, яка передбачає виявлення несефективних активів і нерезальних доходів, а також наявність або відсутність ризику;
- ✓ вибору варіантних рішень з управління ризиками (передача, відмова і т.д.).

Для облікового забезпечення виявлення та усунення ризиків факторингових операцій нами пропонується використовувати наступні методи:

1. Методи прийняття ризику та лімітування
2. Метод диверсифікації дебіторів
3. Метод передачі ризиків
4. Метод самострахування (резервування) ризиків
5. Метод страхування ризиків

²⁹ Гуров В.С. Учетно-аналитическое обеспечение как инструмент управления рисками хозяйственной деятельности / В.С. Гуров, С.Г. Чеглакова // Международный бухгалтерский учет. - 23 (317) – 2014. - С.15-24., с. 16.

Алгоритм послідовності здійснення процедур контролю за ризиками факторингової компанії із застосуванням запропонованих методів наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Облікове забезпечення управління ризиками факторингового бізнесу

№п/п	Методи облікового забезпечення управління ризиками факторингового бізнесу	Об'єкти обліку
1	Методи прийняття ризику та лімітування	Право грошової вимоги. Після прийняття ризику здійснюється перерахунок коштів постачальнику в розмірі ліміту
2	Метод диверсифікації дебіторів	Заборгованість дебіторів в частині відступлення права грошової вимоги, які мають низький рівень ризику
3	Метод передачі ризиків	Комісійні операції з передачі грошової вимоги іншим спеціалізованим фінансово-кредитним установам (партнерам, колекторським фірмам, SPV-компаніям, ін.)
4	Метод самострахування (резервування) ризиків	Господарські операції з формування та використання резерву сумнівних боргів
5	Метод страхування ризиків	Господарські операції за послугами страхових компаній (страхові платежі) щодо страхування ймовірності настання внутрішніх ризиків діяльності факторингової компанії, а зокрема: страхування поставки, предмета застави, відповідальності третіх осіб та інше

В таблиці 1 наведено об'єкти бухгалтерського обліку при застосуванні методів мінімізації ризиків факторингу. Наведені пропозиції дозволять привести облікове забезпечення управління ризиками факторингового бізнесу у відповідність до галузевої специфіки та сучасних умов господарювання.

Таким чином, виходячи із ідентифікованих методів управління ризиками, розроблено алгоритм застосування методів зниження (нейтралізації) ризиків факторингового бізнесу та визначено господарські операції відповідно до управлінського рішення, а також, запропоновано облікове забезпечення управління вищевказаними ризиками.